

Bijeenkomst Duurzaamheid Overbetuwe

Thema landschap en biodiversiteit

Derk Jan Stobbelaar

21 juni 2019

Biodiversiteitontwikkeling Wereldwijd, Europees en in Nederland

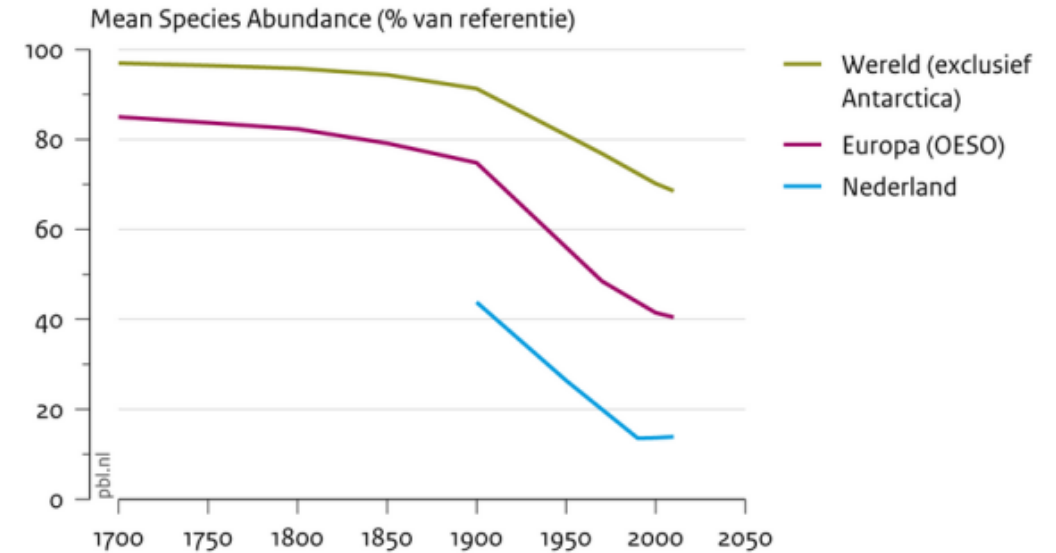

Europees actieplan biodiversiteit grotendeels mislukt, scherpere afspraken noodzakelijk

Achteruitgang natuur gaat sneller dan ooit in de geschiedenis van de mens

Nieuwsbericht | 06-05-2019

Biodiversiteit

Bron: Compendium voor de Leefomgeving (www.clo.nl/nh44002)

Natuurtop in Parijs: Als de mens zijn leven niet radicaal omgooit, is de planeet straks onleefbaar

GROEN

Willem Schoonen – 18:01, 5 mei 2019

Wat komt er op ons landschap af?

- College van Rijksadviseurs
 - Water (klimaat: water vasthouden)
 - Energie (energielandschappen ontwikkelen)
 - Landbouw (transitie naar natuurinclusief)
 - Stad (groeit: leefbaar maken of houden)

Programmatische aanpak Stikstof (PAS)

Natuur onvoldoende beschermd tegen overheid – Raad van State zet streep door stikstofbeleid

**Dit heeft grote
gevolgen voor de
veehouderij, voor
woningbouwpro-
jecten en industrie.
Ik vraag me echt af
of die nog wel
vergunningen
zullen krijgen.**

Franca Damen, milieujuriste

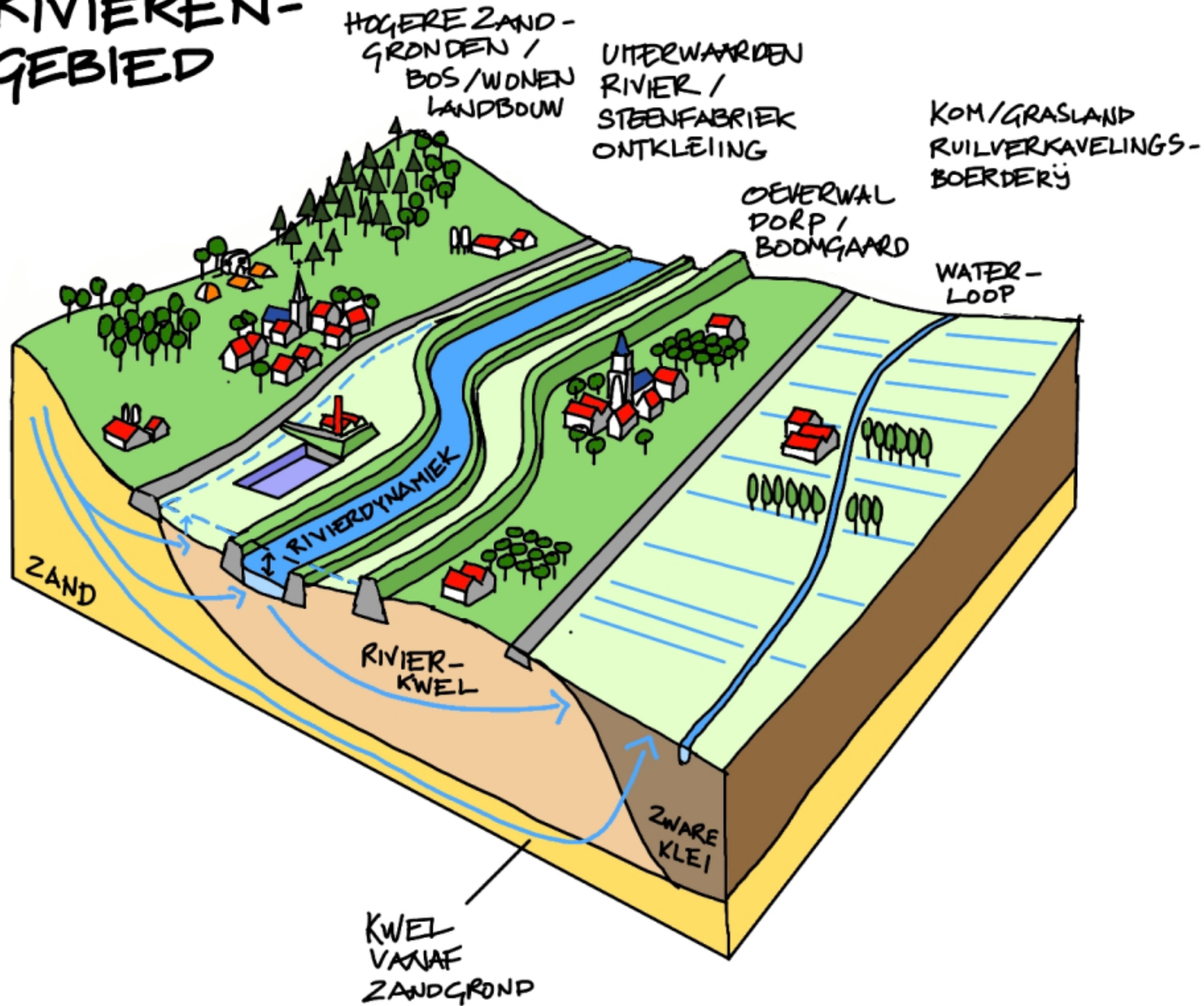

Uitdagingen

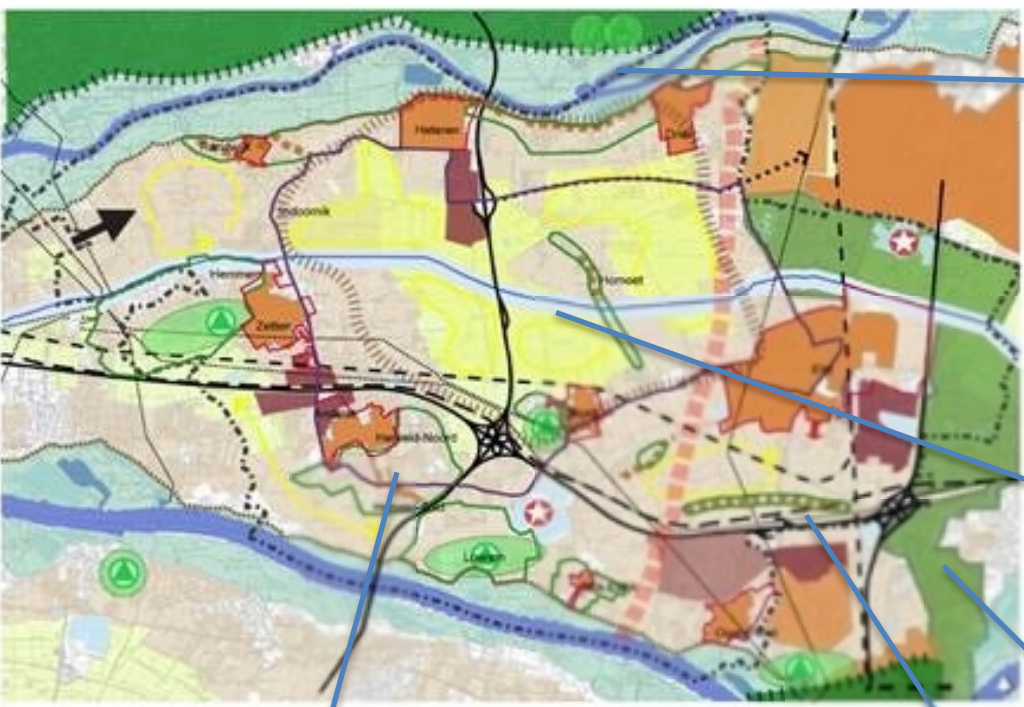
- Landschappelijke herkenbaarheid deelgebieden behouden en versterken.
- Ecologische ontwikkeling koppelen aan deelgebieden.
- Belanghebbenden (bewoners, boeren, waterschap, enz.) meekrijgen.

RIVIEREN- GEBIED

Landschappelijke hoofdstructuur

- Legenda**
- Kongebied
 - Hogere oeverwal
 - Lagere oeverwal
 - Uiterwaard
 - Stuwval
 - Open ruimte
 - Bestuur gebied
 - Waardevolle gradient uiterwaard-oeverwal-kom
 - Waardevol gebied of element met sterke eigen identiteit (parel)
 - Landgoed
 - Bufferzone stedelijk gebied
 - Zoekgebied uitbreiding woningbouw
 - Rode contouren
 - Beleidsgebied
 - Concentratiepunt recreatie
 - Terrasse woonwijken
 - Park Langegraven
 - Woudkam
 - Recreatiepark
 - Overstroomgebied
 - Overstroomde water
 - Dijk
 - Gemeentegrens
 - Rode contouren
 - Speelplan Stadsvernieuwing
 - Streek
 - Wegverloop
 - Woningbouw
 - Woningbouw

Kaart 15: landschappelijke hoofdstructuur

Landschappelijke kenmerken en uitdagingen

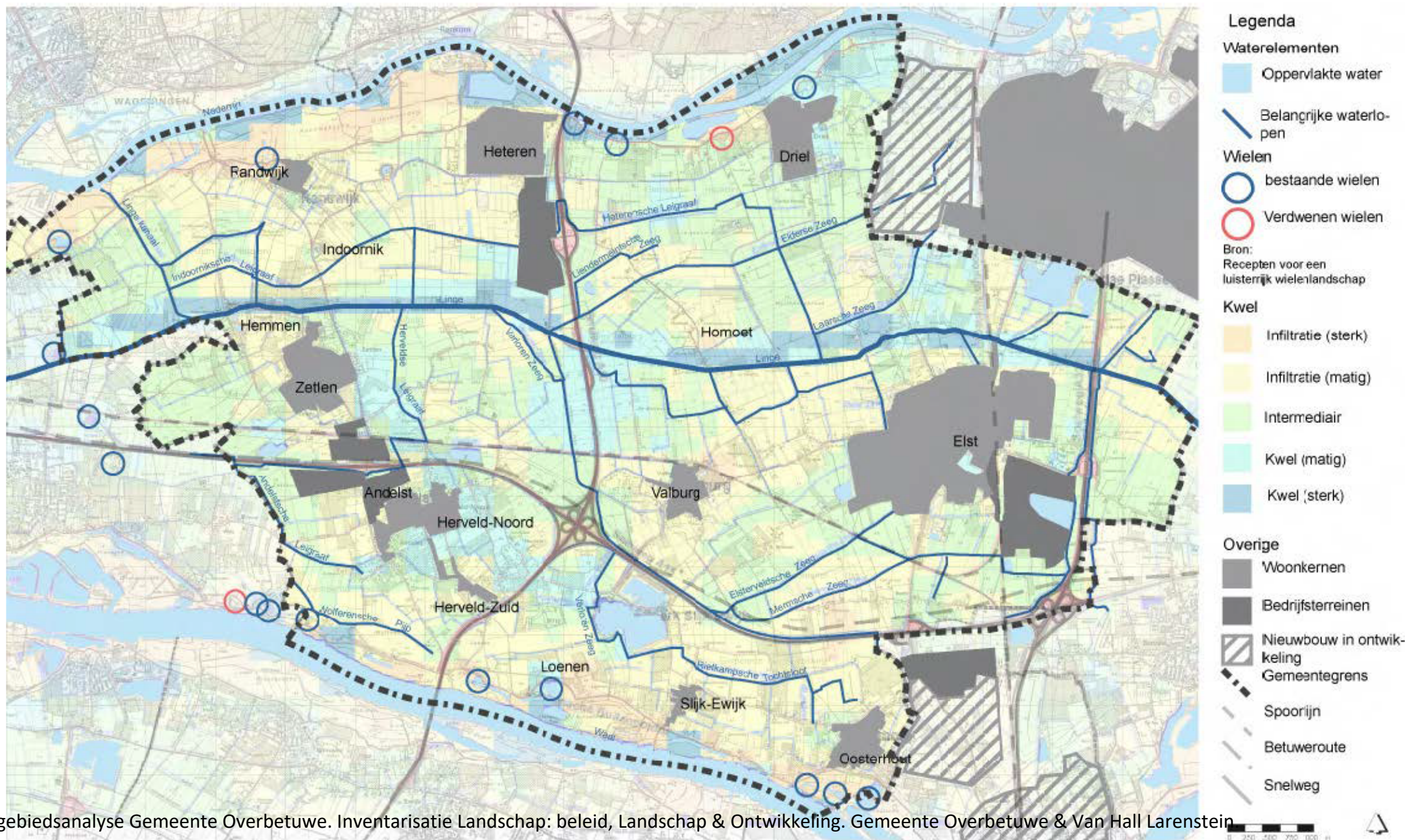
- Uiterwaarden:
 - Dynamische natuur, moerassen. Waterberging.
 - Recreatie en natuur in evenwicht houden.
- Oeverwallen:
 - Kleinschalig, bewoning, boom- en fruitteelt.
 - Verrommeling tegengaan.
- Komgronden:
 - Open grasland onderbroken door natte bosschages.
 - Waterberging, vernatting.
 - Geen nieuwe erven om openheid te behouden.
- Infrastructuur landschap:
 - Gesloten, massa.
 - Zonnevelden bij grootschalige infrastructuur. Barrièrewerking voorkomen.
- Stedelijk uitloopgebied:
 - Natuurwaarde verhogen.

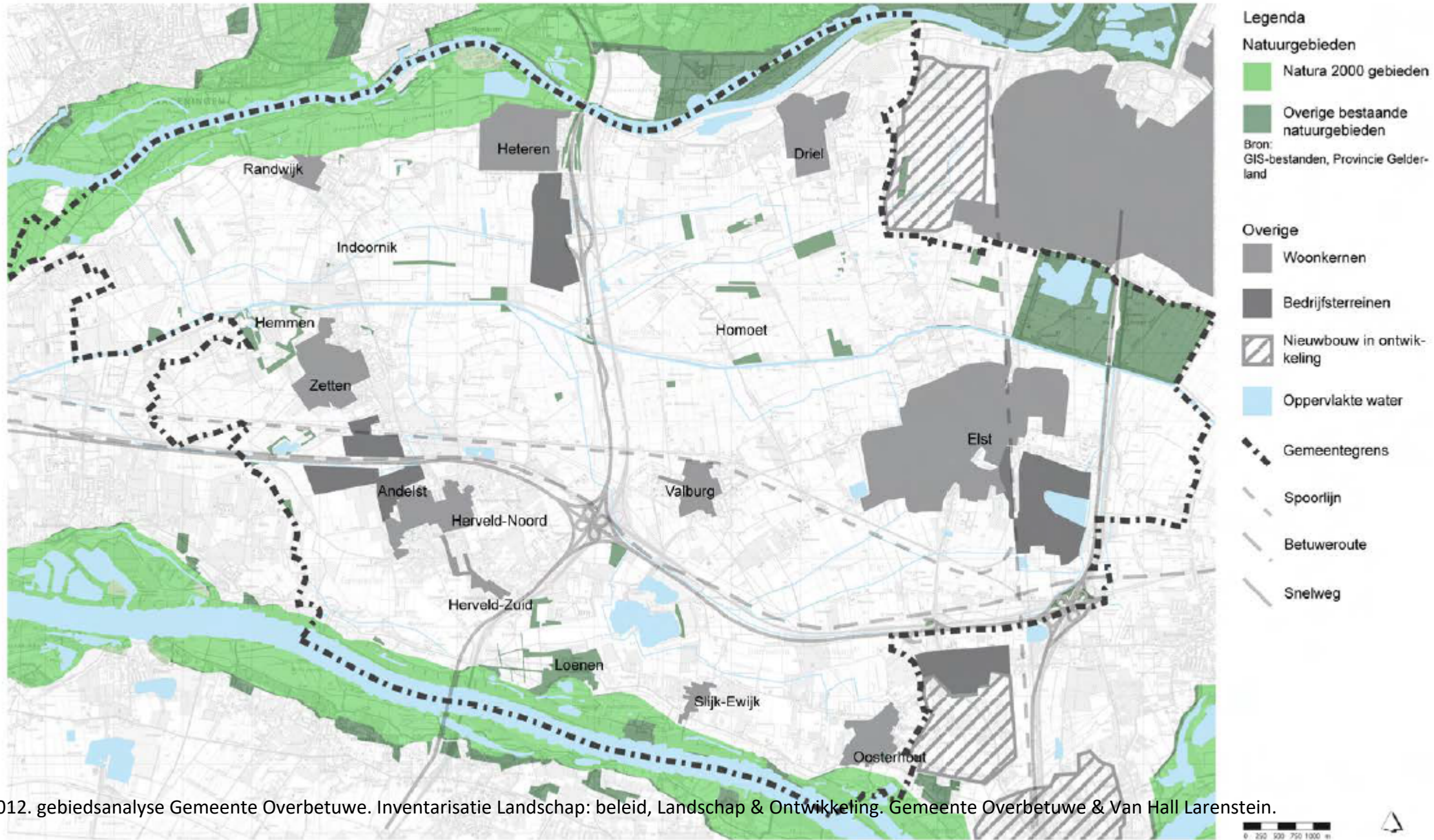

Knooperf als een oplossing voor vrijkomende bebouwing

Water

Formuleer een uitgangspunt voor biodiversiteit

- Ecologische kwaliteit is de optelsom van diversiteit, connectiviteit en duurzaamheid

Formuleer een visie op biodiversiteit

Gebruik de kracht van de natuur (Esther Turnhout & Alexander van Oudenhoven)

- Ondersteun en beloon een innovatieve integrale benadering waarin biodiversiteit in alle sectoren wordt meegenomen en waarbij klimaat, biodiversiteit, welzijn en landschap samen opgaan. -Biodiversiteit, natuur en landschap moeten leidend zijn bij het plannen van bebouwing, infrastructuur, duurzame energie en klimaatadaptatie. We weten dat het kan: in de Rijkswaterstaatprogramma's Ruimte voor de Rivier en de Zandmotor is de kracht van de natuur het uitgangspunt

Diversiteit: van soorten tot maatregelen

kamsalamander	<ul style="list-style-type: none">• Kleinschalig (nat) landschap
steenuil	<ul style="list-style-type: none">• Kleinschalig (droog) landschap
weidevogels (grutto en tureluur)	<ul style="list-style-type: none">• Open landschap (kommen)
bittervoorn	<ul style="list-style-type: none">• Structuurrijke wateren
huismus, gierzwaluw, vleermuis	<ul style="list-style-type: none">• Groene kernen met geschikte huizen
bijen	<ul style="list-style-type: none">• Bloemrijke bermen

Ambassadeursoorten

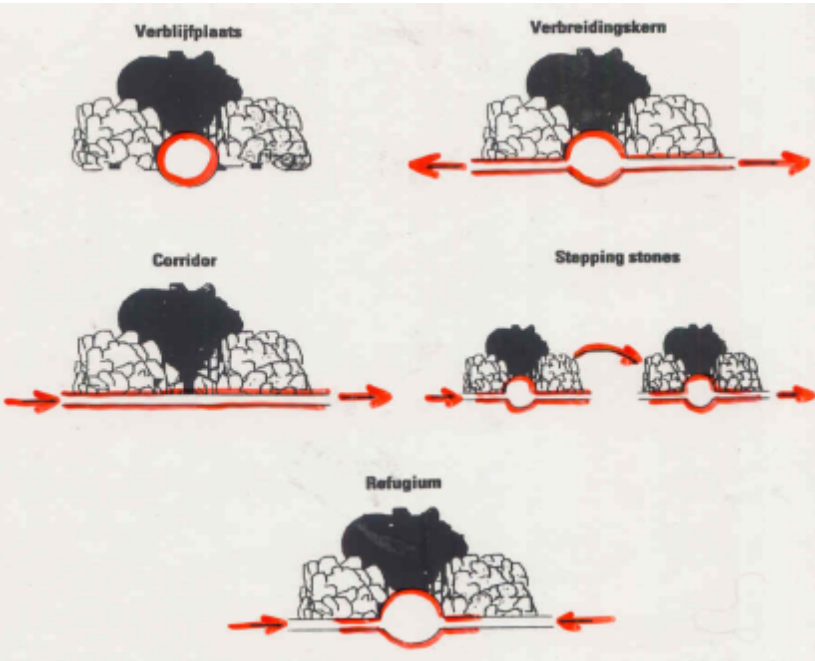
Habitatieisen

Inrichtingsmaatregelen

Connectiviteit op landschapsschaal

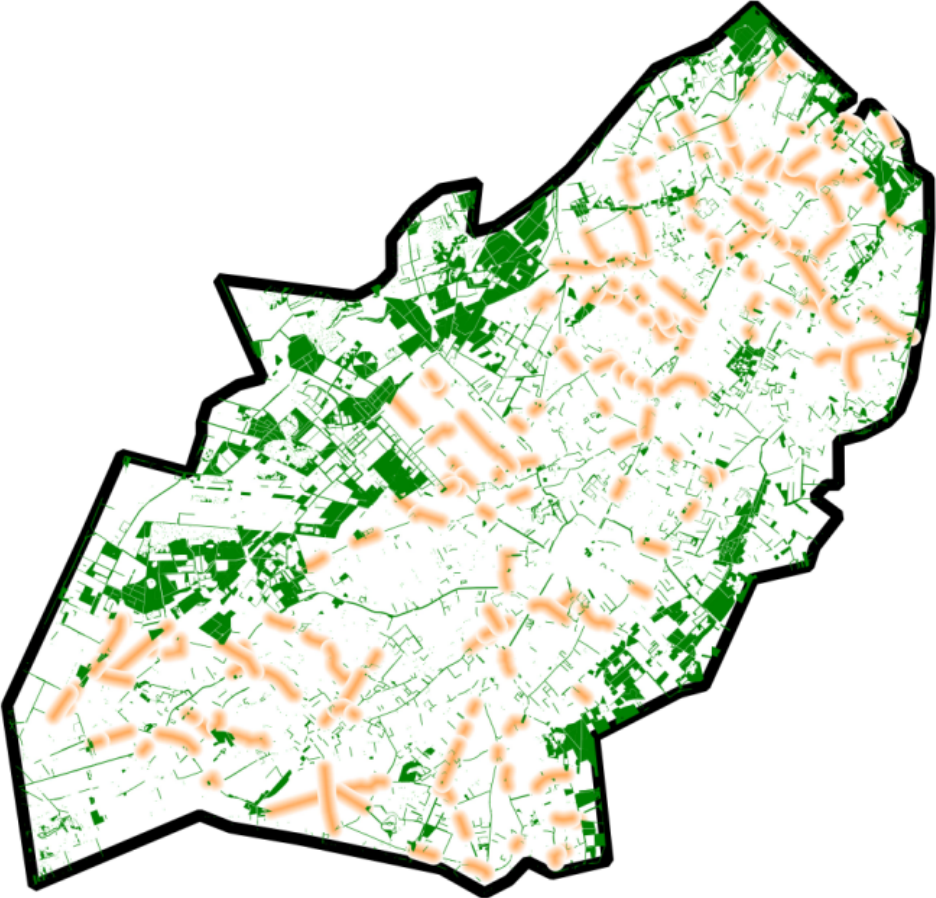
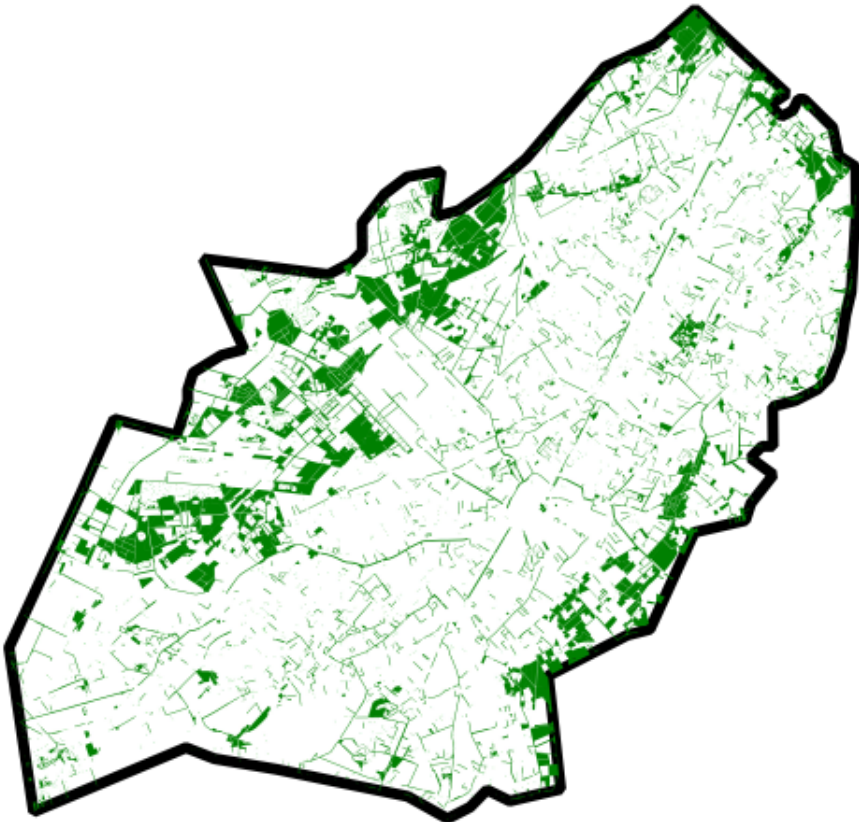

Legenda

- Natuurgebieden, landgoederen en bossen
- Doorlatend tussengebied

Meting connectiviteit op landschapsschaal

Ecologische uitdagingen

- Uiterwaarden:
 - Natuurontwikkeling, dijkflora ontwikkelen (waterschap).
- Oeverwallen:
 - Biotoopverbetering en aanleg ecologisch netwerk voor 'droge soorten' waaronder steenuil.
 - Natuurvriendelijke landbouw bevorderen.
- Komgronden:
 - Waterkwaliteit verbeteren
 - Werken aan samenhang in watersysteem (gaten in het poelennetwerk)
 - Natuurvriendelijke landbouw bevorderen voor onder andere weidevogels.
- Overal: bloemenlinten (akkerranden en bloemrijke bermen)

Ecologisch bermbeheer

Maatschappelijk baten:
energie door vergisten van
bermmaaisel

Belanghebbende meekrijgen

- Kijken bij de buren
- Ede: natuurinclusief ontwerpen,

NOG ZELDZAMER DAN VLINDERS, WETHOUDERS BIODIVERSITEIT

Martijn Delaere • 25 mei 2019 • 3 reacties

Ze zijn in ons land op de vingers van één hand te tellen, wethouders biodiversiteit. De gemeente Ede heeft er een: Willemien Vreugdenhil. 'Insecten zijn de hoeksteen van het ecosysteem', zegt de CDA-wethouder.

Belanghebbenden meekrijgen

- Ondersteun de voorlopers (waardering uitspreken).
 - Natuurvriendelijke boeren: goed voor leefbaarheid, toerisme en ecologie.
 - Particulieren (vrijwilligerswerk, eigen terreinen enz.)
- Zoek naar integraliteit in beleid: natuur – hittestress, natuur – waterberging, natuur – energieproductie,,,,,..... (omgevingsvisie), want dat laat de meerwaarde van natuur en landschap zien.

Conclusie en aanbevelingen

- Kwaliteit landschap en natuur zijn van grote meerwaarde voor de maatschappij. Alleen de baten komen niet altijd bij de investeerder terecht.
- Gemeente kan daarin een faciliterende rol spelen.
- Duurzaam samenwerkingsverbanden smeden voor het uitvoeren van maatregelen (convenant..).